

Selv i de rigeste kommuner kommer mere end halvdelen af indkomsten fra offentlige pensioner og ATP

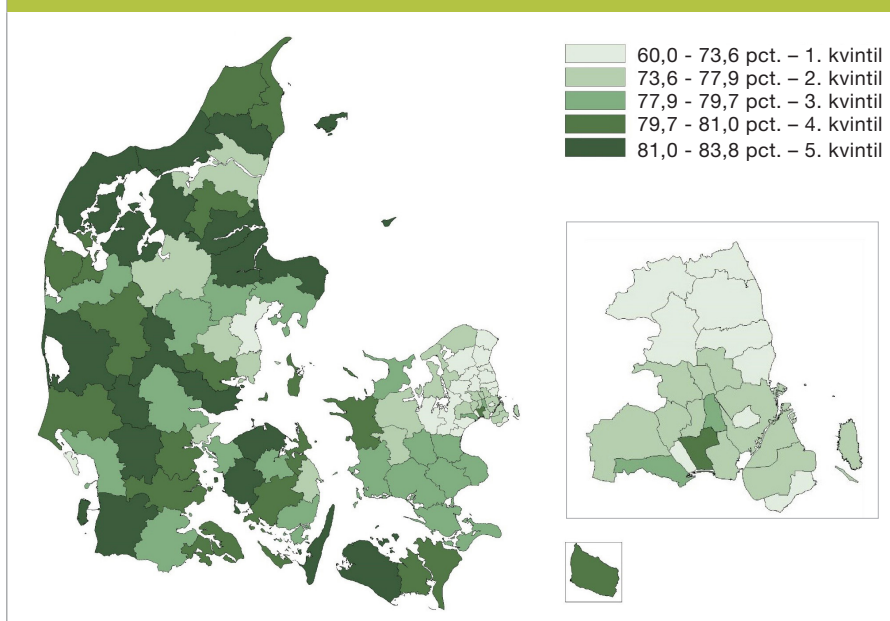
Selvom de danske pensionister i stigende grad får udbetalinger fra private pensioner udgør grundpensionen stadig i gennemsnit 77 pct. af deres pensionsindkomst. Selv i de mest velhavende kommuner udgør grundpensionen over halvdelen af indkomsten. Det viser en ny analyse fra ATP.

Analysen fokuserer på, hvor stor en andel af pensionsindkomsten der stammer fra grundpensionen (offentlige pensioner og ATP Livslang Pension) i hver af de 98 kommuner, og der tegnes et klart billede af, at selv pensionisterne i de mest velhavende dele af landet er afhængige af indkomst fra offentlige pensioner og ATP.

Analysen viser, at grundpensionen i 2017 samlet set udgjorde 77 pct. af de danske pensionisters pensionsindkomst. Figur 1 viser grundpensionens gennemsnitlige andel af pensionsindkomsten i de enkelte kommuner. Af figuren fremgår det, at der er stor variation i andelen på tværs af kommuner – mellem 60,0 pct. og 83,7 pct.

Selvom variationen er stor, så kan man se, at grundpensionen stadig udgør over halvdelen af pensionsindkomsten i de mest velhavende kommuner nord for København. I den mest velhavende kommune Rudersdal udgør grundpensionen i gennemsnit 83,7 pct. af pensionsindkomsten.

Figur 1: Grundpensionens andel af pensionsindkomsten – 66+-årige pensionister - 2017

Note: Figuren viser, hvor stor andel grundpensionen i gennemsnit udgør af de 66+-årige pensionisters pensionsindkomst, opdelt på kommuner.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger, 2020.

”Årsagen til, at grundpensionen stadig betyder meget selv i de velhavende kommuner, er, at det kræver en meget stor opsparing at gøre sig uafhængig af folkepensionen. For at få modregnet hele pensionstillægget krævede det i 2017 en årlig privat pensionsudbetaling på 324.200 kr. for en enlig, hvilket ville kræve at man havde en pensionsopsparing

på ca. 7 mio. kr. lige inden pensionering. I 2017 var det kun 15 pct. af pensionisterne, der fik modregnet hele tillægget. Og selv i det tilfælde, hvor pensionstillægget er modregnet fuldt ud, vil man stadig kunne modtage folkepensionens grundbeløb på 73.920 kr.”, siger analysechef i ATP, Michael Jørgensen.

Store kommunale forskelle

Der er store forskelle på, hvor vigtig grundpensionen er i pensionisternes økonomi, når man ser på tværs af kommunerne. Tabel 1 viser de fem kommuner, hvor grundpensionen betyder hhv. mest og mindst ift. pensionsindkomsten. Tabellen viser også grundpensionens andel af pensionisternes pensionsindkomst.

I kommunerne Ikast-Brande, Morsø og Langeland er grundpensionen ganske afgørende for pensionisterne. Blandt de fem kommuner, hvor grundpensionen betyder mest, udgør den mellem 82,5 pct. og 83,7 pct. af pensionsindkomsten. I den anden ende af skalaen finder man blandt andet Rudersdal, Gentofte og Hørsholm, hvor grundpensionens betydning er mindre. Men i de fem kommuner, hvor den har mindst betydning, udgør grundpensionen stadig mellem 60 pct. og 64,7 pct. af pensionsindkomsten.

Sammensætningen af pensionsindkomsten

Tabel 2 viser pensionsindkomstens sammensætning på indkomsttyperne samt hvor mange, der har de pågældende indkomster i gennemsnit både på landsplan og i de to kommuner, hvor grund-

Tabel 1: De 5 kommuner, hvor grundpensionen betyder mest og mindst – 66+-årige pensionister - 2017

Top 5 kommuner – grundpensionen betyder mest	Grundpensionens andel af pensionsindkomsten, pct.
Ikast-Brande	83,7
Morsø	83,6
Langeland	83,3
Nordfyns	82,6
Lolland	82,5

Bund 5 kommuner – grundpensionen betyder mindst	Grundpensionens andel af pensionsindkomsten, pct.
Rudersdal	60,0
Gentofte	60,6
Hørsholm	62,2
Furesø	63,1
Allerød	64,7

Note: Tabellen viser, hvor stor andel grundpensionen i gennemsnit udgør af de 66+-årige pensionisters pensionsindkomst, opdelt efter de 5 kommuner, hvor grundpensionen betyder mest og mindst. Grundpensionen udgjorde i 2017 i gennemsnit 77 pct. af pensionsindkomsten for alle pensionister.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger, 2020.

pensionen betyder hhv. mest og mindst. Pensionisternes pensionsindkomst består, udover grundpensionen, af de private pensioner, de overenskomstbaserede arbejdsmarkedspensioner (herun-

der også tjenestemandspensioner) samt individuelle pensioner.

I de kommuner, hvor grundpensionen betyder mest, er udbetalingen fra pri-

Tabel 2: Pensionsindkomstens sammensætning for hele landet og for kommunen, hvor grundpensionen har hhv. mest og mindst betydning - 2017

	Alle andel med ind- komst, pct.	Alle gennemsnits- indkomst alle, kr.	Ikast-Brande (højest betydning), andel med ind- komst, pct.	Ikast-Brande (højest betydning), gennemsnits-ind- komst, kr.	Rudersdal (lavest betyd- ning) andel med indkomst, pct.	Rudersdal (lavest betydning), gennemsnits-ind- komst, kr.
Folkepensionens grundbeløb	100	73.166	100	73.397	100	73.023
Folkepensionens tillæg	85	41.396	91	43.937	61	28.024
Den supplerende pensi- onsydelse (ældrecheck)	26	3.894	27	4.002	12	1.835
ATP Livslang Pension	91	13.533	90	13.202	92	13.847
Private pensioner (inkl. tjenestemandspension)	59	68.531	50	43.811	75	156.984
Boligydelse (brutto)	26	12.637	23	10.236	18	10.114
Varmetillæg (brutto)	16	539	22	671	8	298

Note: Beregningen er foretaget blandt alle personer på 66 år eller ældre, der modtager folkepensionens grundbeløb.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger, 2020.

vate pensioner relativt mindre, og der er relativt flere, der modtager pensionstillæg, ældrecheck, boligydelse og varmetillæg. Stort set alle pensionisterne modtager ATP Livslang Pension, og her er der ikke synderlig forskel kommunerne imellem, da stort set alle indbetaler til ATP enten via løn eller overførselsindkomster.

De velhavende nordsjællandske kommuner er eksempler på kommuner, hvor private pensionsordninger har været udbredt i relativt mange år, og hvor pensionsindbetalingerne i gennemsnit er høje. Derfor har flere pensionister her udbetalinger fra private pensioner, og de er relativt større, hvilket betyder, at grundpensionen udgør en mindre andel af indkomsten.

Hvem betyder grundpensionen mest for?

Analysen viser, at grundpensionen er af væsentlig betydning for alle pensionister, og for rigtig mange er den helt afgørende. Ca. 40 pct. af folkepensionisterne har ikke anden pensionsindkomst end grundpensionen, og for den halvdel af pensionisterne, hvor grundpensionen udgør den største andel, da udgør grundpensionen 90 pct. eller mere af pensionsindkomsten.

Nogle af disse personer er enlige ældre kvinder, der har været hjemmegående og derfor ikke selv har sparet op til pension. Andre er lønmodtagere, der ikke har været omfattet af en arbejdsmarkedspension, selvstændige der ikke har sparet op til pension og personer der har tilbragt længere perioder på overførsler.

Grundpensionens betydning i fremtiden

I løbet af de seneste 30 år har flere pensionister fået udbetalinger fra private

pensioner, og udbetalingerne fra disse er støt stigende. Dette skyldes i høj grad udbygningen af arbejdsmarkedspensionerne, der nu dækker mellem 85-90 pct. af lønmodtagerne (65 pct. af alle 18-64-årige).

”Men selvom der i dag bliver indbetalt ret store beløb til private pensionsord-

ninger, forventes grundpensionen også om 40 år at udgøre over halvdelen af pensionsindkomsten. Det hænger sammen med, at det vil kræve en ekstra pensionsopsparing på godt 3,2 mio. kr., hvis man skulle spare op til, hvad der svarer til folkepensionen for en enlig pensionist”, siger Michael Jørgensen.

Sådan er der regnet

Beregningen tager udgangspunkt i 66+-årige, som modtager folkepensionens grundbeløb. For hver enkelt pensionist er pensionsindkomsten opgjort og delt op på dens forskellige bestanddele, og deres betydning er beregnet på individniveau. Beregnes betydningen på baggrund af gennemsnitlige kroner fra de enkelte indkomstkompener, så vil betydningen ændre sig, da en sådan beregning implicit vægter personer med høje indkomster mere end personer med lave indkomster.

Grundpensionen består af folkepensionens grundbeløb, pensionstillægget, ældrechecken, boligydelse, varmehjælp og ATP Livslang Pension. Pensionsindkomsten består, udover grundpensionen, af udbetalinger fra private pensioner, herunder tjenestemandspension, arbejdsmarkedspensioner og individuelle pensionsordninger.

Beregningerne i analysen er udført på baggrund af pensionsindkomsten, fordi andre indkomster, som fx erhvervsindkomsten, primært udbetales til en mindre gruppe i de første år af pensionstilværelsen. Hvis man udvider indkomstbegrebet til også at indeholde pensionisternes erhvervsindkomster og kapitalindkomster er billedet i analysen overordnet det samme. Med det udvidede indkomstbegreb udgør grundpensionen i gennemsnit 71,4 pct. af pensionisternes samlede indkomster på landsplan (mod 77 pct. hvis man ser på pensionsindkomsten). Selv i den mest velhavende kommune udgør grundpensionen stadig 52 pct. af den samlede indkomst, og for den halvdel af pensionisterne, hvor grundpensionen udgør den største andel, da udgør grundpensionen 82 pct. eller mere af den samlede indkomst.

Til beregning af hvilken opsparing det vil kræve, før pensionstillægget er fuldt modregnet samt, hvor meget det kræves i opsparing for at erstatte bruttoudbetalingen fra grundbeløb og tillægget for en enlig, da er 2017-satserne anvendt, fordi registeropgørelsen er fra 2017. I 2019 er modregningsgrænsen midlertidigt blevet hævet med 15.000 kr. for en enlig. Løftet bliver udfaset igen over en 10-årig periode.